

บทบาทของหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนรัฐบาล
ระดับมัธยมศึกษา สายสามัญ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นางสาวสมทรง กัทรชากร

005201

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าระดับปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๔

The Role of the Head of the English Department in
Bangkok and Thonburi Government Secondary Schools

Miss Somsong Patrashakorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1971

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอมติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

เฉลิม ทรัพย์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ *อุษณีย์...* พจนานุกรมการ

... กรรมการ

... กรรมการ

... กรรมการ

อาจารย์ควบคุมการวิจัย

ศาสตราจารย์ ดร. จริญญาพันธ์ พุกกะมาน

- หัวข้อวิทยานิพนธ์ : บทบาทของหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียน
รัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา สายสามัญ ในจังหวัดพระนคร
และธนบุรี
- ชื่อ : นางสาว สมทรง ภัทรชาคร
- แผนกวิชา : มัธยมศึกษา
- ปีการศึกษา : ๒๕๑๓

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

- ๑. เพื่อศึกษาพื้นฐานและประสพการณ์ของหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษใน
โรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา สายสามัญ
- ๒. เพื่อศึกษาบทบาทหรือการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบของ
หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษ
- ๓. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับ
คุณภาพของการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษ
- ๔. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของหัวหน้าสาย
วิชาภาษาอังกฤษ อันจะได้เป็นแนวทาง เสนอแนะให้หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษปรับ-
ปรุงงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนให้บัง เกิดผลดียิ่งขึ้น

วิธีการวิจัย

สร้างแบบสอบถามขึ้น ๒ ชุด สำหรับถามหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษจำนวน

๔๐ คน และตามครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ๒๒๐ คน ในโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา สายสามัญ ในจังหวัดนครและธนบุรีรวม ๔๐ โรงเรียน ได้ รับแบบสอบถามคืนจากหัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ ๕๐ และจากครู- อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓๒ จากนั้นนำข้อมูลมาแจกแจง ความถี่และศึกษาหา เจลล์คุณภาพของการปฏิบัติงานทุกด้าน

สรุปผลการวิจัยที่สำคัญ

๑. พื้นฐานและประสบการณ์ของหัวหน้าสาขาวิชา

หัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษทำการสอนโดยเฉลี่ย ๑๙ ชั่วโมงต่อ สัปดาห์ อายุโดยเฉลี่ย ๓๘ ปี หัวหน้าสาขาวิชาส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยว- กับงานในหน้าที่เคยมีประสบการณ์ทางการสอนภาษาอังกฤษ และเคยทำงานในหน้าที่ ของหัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษมาแล้ว วุฒิสูงสุดของหัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษคือ ปริญญาโททางการศึกษา และวุฒิประกาศนียบัตรทางการศึกษา เป็นวุฒิค่าสุด

๒. เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยม ปรากฏว่า งานในหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าสาขาวิชาจำนวน ๑๐ ท่าน ซึ่ง แยกเป็นรายการย่อย ๆ ไล่ทั้งหมด ๕๑ รายการนั้น ได้วิเคราะห์ผลออกมาว่า หัวหน้าสาขาวิชาจัดทำร่วมกับผู้อื่นมากที่สุด คือร้อยละ ๓๔.๕๔ จัดทำด้วยตนเองร้อย- ละ ๒๒.๑๑ นอกจากนั้นเป็นงานที่ผู้อื่นจัดทำร้อยละ ๑๐.๘๓ และ เป็นงานที่ไม่ได้จัด ทำเสียร้อยละ ๒๘.๖๒

งานที่หัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษมีบทบาทในด้านการจัดทำร่วมกับผู้อื่น มากที่สุด มีทั้งการบริหาร การเรียนการสอน และด้านบริการ

ในบรรดางานทั้ง ๑๐ งานนั้นหัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษจะจัดทำด้วย ตนเองหรือจัดทำร่วมกับผู้อื่นมากกว่า ใ้ผู้อื่นจัดทำ

งานที่หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษส่วนมากไม่ได้จัดทำเลย ได้แก่ การ
นิเทศและปรับปรุงการสอนของครู และการส่งเสริมประสิทธิภาพของครูในสายวิชา

๓. คุณภาพของการปฏิบัติงานที่ไต่ผลสูงสุดอยู่ในเกณฑ์ มีเพียงด้านเดียวคือ
การวัดผลและประเมินผล การเรียนของนักเรียน งานที่ปฏิบัติไต่ผลต่ำสุดอยู่ในเกณฑ์ไม่ถึง
คือ การนิเทศและปรับปรุงการสอนของครู และการส่งเสริมประสิทธิภาพของครูในสาย
วิชา นอกจากนี้เป็นงานที่ปฏิบัติไต่ผลอยู่ในเกณฑ์พอใช้ เฉลี่ยคุณภาพของการปฏิบัติงาน
ในหน้าที่ของหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษทุกท่านอยู่ในเกณฑ์ พอใช้ คือปฏิบัติไต่ผล ๘๐-

๘๕ %

๔. เกี่ยวกับอุปสรรคและความต้องการ ของหัวหน้าสายวิชา มีดังนี้

๔.๑ จำนวนชั่วโมงสอนของหัวหน้าสายวิชา มากเกินไป

๔.๒ ขาดคู่มือครู หนังสือและวารสารที่มีคุณค่าทางการศึกษาที่จะให้
ครู-อาจารย์ ค้นคว้าหาความรู้

๔.๓ ขาดแคลนอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นแก่การสอน เช่นห้องปฏิบัติการ
ทางภาษา

๔.๔ ขาดความเข้าใจในวิธีการวัดผล ขาดทักษะทางภาษา และขาด
ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะต่อหัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

หัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษควรจะได้ศึกษาอุปสรรคต่าง ๆ ทางด้านการสอนภาษาอังกฤษของครู-อาจารย์ในสาขาวิชา เพื่อจะได้ช่วยแก้ไขหรือหาทางขจัดให้หมดไป นอกจากนี้ควรปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นอย่างดีตามที่คณบดี-อาจารย์ในสาขาวิชา

ทางด้านคุณสมบัติส่วนตัว ความรู้ความสามารถทางภาษา และความเข้าใจเทคนิคต่าง ๆ ในการสอนภาษาต่างประเทศ ตลอดจนมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ความเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือและกำลังใจกับทุก ๆ คน เป็นคุณสมบัติที่ดีของหัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

จากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอว่า หัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษควรจะจัดทำงานทุกด้านให้เหมาะสม เพื่อจะได้ขจัดข้อบกพร่องของงานอันเกิดจากการที่หัวหน้าสาขาวิชาไม่ได้จัดทำหรือยังจัดทำได้ไม่เพียงพอ

Thesis Title : The Role of the Head of the English Department in Bangkok and Thonburi Government Secondary Schools.

Name : Miss Somsong Patrashakorn

Department : Secondary Education

Academic Year : 1970

Abstract

The Purposes of the Study ~~Were~~

1. To survey the backgrounds, experiences and qualifications of the heads of the English departments in government secondary schools.
2. To investigate the roles or duties and responsibilities of the heads of the English departments.
3. To investigate the opinions of the school teachers of English relating to the qualities of their department heads.
4. To find out the problems and Obstacles which these department heads meet on their jobs.

Procedure

Two types of questionnaires were used, one for the heads of the English departments (40 in number) and the other for the teachers of English (220 in number) in 40 Bangkok and Thonburi secondary schools. The completed questionnaires 90.00 % were returned from the first group and 66.36 % from the latter. They were then tabulated and analysed by means of frequency distribution, percentage and mean.

Findings and Conclusions

1. Concerning the educational backgrounds and experiences of the heads of the English departments. It was found that :

(a) the average teaching load of each was 17 hours per week;

(b) the average age was 37 years ; (c) very few had been trained as English department heads ; (d) all had had experience in English teaching and in working as heads of the English departments for some years; (e) the highest educational qualification was the master's degree in Education and the lowest was the Certificate in Education.

2. The major roles of the heads of the English Departments in secondary schools can be summarized as follows.

The ten categories of the English department heads's responsibilities were divided into 91 items. The findings showed that about 34.44% of the English department heads worked in co-operation with the other teachers, 26.11 % operated their duties by themselves, 10.83% delegated their responsibilities to others, and 28.62 % did not work on any of the duties indicated in the questionnaires at all.

The duties and responsibilities which most of the heads of the English departments shared with the others were in the areas of administration, instruction and services.

Most of the English department heads included in this study reported that they had never conducted any supervision of instruction, nor any promotion of the teachers' efficiency.

3. Of the qualities of the department heads' performance Evaluation of students' progress was the only category that was effectively done. Supervision of instruction and promotion of teacher's efficiency were rated as having the lowest quality.

9.

The others were considered as fairly efficiently operated. The average quality of all categories fell in the range of 40 - 59 %

4. The English department heads' obstacles in performing their duties were : (1) the excessive teaching load which made it difficult for them to perform their functions effectively ; (2) the lack of teaching manuals, books, and magazines of educational value for teachers to acquire and widen their knowledge ; (3) the lack of necessary instructional aids, especially language laboratories ; (4) the teachers' lack of concept and experience in the evaluation system and in building suitable language tests.

Recommendations

The head of the English departments should study their staff's problems and wipe out those obstacles. Moreover they should perform their duties as best as they can. They should make themselves competent in English, have various techniques of teaching English as a foreign language. They should have good human relationships and a willingness to help and encourage their staff.

.....

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลงได้ควยดีโดยความช่วยเหลือ และเอาใจใส่เป็นอย่างดีของ ศาสตราจารย์ ดร. จรูญทัศน์ พุกกะมาน หัวหน้าแผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ไกรวิชิต คันติเมธ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในเรื่องการวิเคราะห์และเสนอข้อมูลทางสถิติ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่ หัวหน้าสาขาวิชา และครู-อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมและตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

อนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจากทุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งทำให้การวิจัยครั้งนี้ประสบผลตามความมุ่งหมาย จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สมทรง ภัทรวาคร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง.
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข.
กิตติกรรมประกาศ	ฉ.
รายการตารางประกอบ	ฎ.
บทที่	
๑ บทนำ	๑.
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑.
ผลงานก่อนการเขียนและการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	๓.
ความมุ่งหมายของการวิจัย	๒๐.
ขอบเขตของการวิจัย	๒๐.
วิธีดำเนินการวิจัย	๒๑.
คำจำกัดความ	๒๒.
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยนี้	๒๓.
๒ วิธีดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๔.
๓ การวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๒.
๔ สรุปอภิปรายผลผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๓๖.
บรรณานุกรม	๔๕.
ภาคผนวก	๔๘.
ประวัติการศึกษา	๑๓๒.

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑	วุฒิสูงสุดของหัวหน้าสาขาวิชาและครูอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษ	๓๓
๒	งานและกิจกรรรมเกี่ยวกับการเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน	๓๖
๓	งานและกิจกรรรมเกี่ยวกับการนิเทศและปรับปรุงการสอนของครู	๓๘
๔	งานและกิจกรรรมเกี่ยวกับการควบคุมดูแลการสอนของครู	๔๐
๕	งานและกิจกรรรมเกี่ยวกับการจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน	๔๒
๖	งานและกิจกรรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน	๔๕
๗	งานและกิจกรรรมเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียน	๔๗
๘	งานและกิจกรรรมเกี่ยวกับการติดต่อและงานด้านธุรการ	๔๘
๙	งานและกิจกรรรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลงานของครูในสาขาวิชา	๕๑
๑๐	งานและกิจกรรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมประสิทธิภาพของครูในสาขาวิชา	๕๓
๑๑	งานและกิจกรรรมเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล	๕๕
๑๒	สรุปการปฏิบัติงานในหน้าที่ของหัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษ	๕๗